

Souhrnná teritoriální informace:

Arménie

Zastupitelský úřad 27. 8. 2025 18:16

Arménie je sekulární křesťanský stát v oblasti Jižního Kavkazu. Rozlohou i počtem obyvatel je Arménie nejmenší ze tří zemí Jižního Kavkazu. Ve své novodobé podobě vznikla po rozpadu Sovětského svazu v roce 1991. Je to vnitrozemský stát, hraničí na severu s Gruzíí, na západě s Tureckem, na jihu s Íránem, na východě s Ázerbájdžánem a na jihozápadě s ázerbájdžánskou enklávou Nachičevan. Hranice s Tureckem a Ázerbájdžánem jsou dlouhodobě uzavřeny.

Po tzv. sametové revoluci z roku 2018 se Arménie přeměnila z oligarchické semi-demokracie až autokracie na demokratickou parlamentní republiku. Výkonnou moc má vláda v čele s premiérem, parlament je jednokomorový (mimořádné parlamentní volby proběhly v červnu 2021). Hlavním bezpečnostním i zahraničně-politickým tématem zůstávají i nadále spory s Ázerbájdžánem. Po zabrání Náhorního Karabachu Ázerbájdžánem v září 2023 jsou v současné době na pořadu dne jednání o demarkaci/delimitaci společné hranice a o možném podpisu mírové dohody.

Arménie je závislá na obchodních svazcích s Íránem a zejména s Gruzíí, přes niž je realizována velká většina obchodní výměny do zahraničí. Další přístup je přes Gruzii buď po zemi (dále přes Rusko či zprostředkovaně přes Turecko), nebo po moři (z gruzínského přístavu Poti do EU přístavů zejména v Bulharsku).

Hospodářství Arménie je založeno na obchodu a službách (61 %), těžbě surovin a průmyslu (16 %), zemědělství (8 %) a stavebnictví (7 %). Celkové HDP země dosahuje zhruba 24,4 mld. USD. Ekonomice dominuje obchod a služby, zpracovatelský průmysl, těžba surovin a zemědělství. V hlavním městě Jerevanu se rozvíjejí služby a IT sektor. Rostoucí potenciál je v turistice. Zahraniční obchod Arménie je omezen kvůli vnitrozemské poloze a sporům s Tureckem a Ázerbájdžánem. V důsledku toho má Arménie obvykle vysoký obchodní deficit. Hlavní vývoz představují kovy a drahé kameny, za nimi následuje energie, nápoje, zelenina a ovoce. Arménie dováží hlavně ropu, zemní plyn, obiloviny, gumárenské výrobky, korek a dřevo a elektrické stroje. Hlavními obchodními partnery Arménie jsou Rusko, Spojené arabské emiráty, Čína, EU, USA, Írán a Turecko.

Český vývoz tvoří zejména průmyslové výrobky (generátory, automobily a letouny, elektronické a telefonní součástky a přístroje, modernizace JE) a postupně roste. Naopak arménské dovozy zůstávají na nízké úrovni a tvoří je zejména feroslitiny, nápoje (koňaky, vína), potraviny a textil.

Výkon ekonomiky byl v posledních letech nestálý – v roce 2019 vykázala růst o 7,6 %, v roce 2020 pokles o 7,4 %, v roce 2021 růst o 5,8 %. V roce 2022 překonala původní očekávání a rychle se zotavila, přičemž vykázala působivou míru růstu ve výši 12,6 %, což je nejvyšší zaznamenaná hodnota od roku 1991. Za výrazným hospodářským růstem reálně stálo zejména přesměrování obchodních

Základní údaje	
Hlavní město	Jerevan
Počet obyvatel	3,04 mil. (2024)
Jazyk	arménština
Náboženství	křesťanství
Státní zřízení	parlamentní republika
Hlava státu	prezident Vahagn Chačaturjan
Hlava vlády	premiér Nikol Pašinjan
Název měny	arménský dram (AMD)
Cestování	
Časový posun	+2 hod. v létě, +3 hod. v zimě
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Mgr. Petr Pirunčík
Ekonomický úsek	Mgr. Sabina Nováková
Konzulární úsek	Mgr. et Bc. Tomáš Málek
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
2024	
Nominální HDP (mld. USD)	24,37
Hospodářský růst (%)	5,7
Inflace (%)	0,1
Nezaměstnanost (%)	12,5

toků a logistických vazeb mezi Ruskem a zbytkem světa v důsledku ruské války proti Ukrajině. V roce 2023 hospodářský růst dosáhl 7,5 %, což překonalo očekávání arménské vlády, která předpokládala růst o 5–5,5 %. Tato expanze byla poháněna především prosperujícími odvětvími financí, informačních technologií a dopravy. V roce 2024, kdy vnější faktory oslabily, se arménská ekonomika vrátila k mírnějšímu tempu růstu ve výši 5,7 %.

Silná ekonomická provázanost Arménie s Ruskem a regionální nestabilita mají nadále významný vliv na vývoj arménské ekonomiky. Arménská vláda se snaží provádět reformy, modernizovat a zefektivnit ekonomiku, přilákat investice a podporovat příznivější podnikatelské prostředí, zejména pro firmy v sektoru IT a turismu. Nové příležitosti se dají očekávat v případě otevření regionálního dopravního spojení.

Dlouhodobými problémy jsou geopolitická rizika, částečná izolace (uzavřené hranice), nízká produktivita práce a nízká konkurenceschopnost. Arménie je od roku 2015 součástí tzv. EAEU (Eurasian Economic Union), což může pro české firmy představovat jeden z problémů při vstupu na trh.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu je Arménská republika (arménsky Հայաստանի Հանրապետություն – Hajastani Hanrapetutjun / Republic of Armenia / Республика Армения).

Arménie je parlamentní republika. Legislativu zastupuje jednokomorový parlament (Národní shromáždění). Počet poslanců je variabilní v závislosti na výsledku voleb – minimálně 101 (může být o několik desítek více, výjimečně až do 200), voleni jsou na pět let. Sametová revoluce z dubna a května 2018 způsobila pád dlouholetého prezidenta a následně několikadenního premiéra Serže Sargsjana. Prezidentem je od března 2022 Vahagn Chačaturjan. Mimořádné parlamentní volby proběhly v prosinci 2018 po tzv. sametové revoluci, zvítězila v nich aliance „Můj krok“ dosavadního opozičního vůdce Nikola Pašinjana. Do té doby vládní Republikánská strana se tehdy ani nedostala do parlamentu.

Další předčasné parlamentní volby proběhly v červnu 2021. O křesla v parlamentu se utkali jak představitelé porevoluční vlády, tak zástupci dřívějšího režimu včetně všech tří bývalých prezidentů. Volby proběhly 20. června 2021, zvítězila v nich strana „Občanská smlouva“ (Civil Contract) – 53,95 % hlasů, 71 křesel. Do parlamentu se dále dostali představitelé bloku „Hajastan“ (Armenia Alliance) – 21,11 % hlasů, 29 křesel; a bloku „Mám čest“ (I Have Honor Alliance) – 5,22 % hlasů, 7 křesel.

Koncem srpna 2021 bylo oznámeno kompletní složení nové vlády. Od té doby ve vládě došlo k několika personálním změnám na klíčových postech (mj. po rezignaci prezidenta Armena Sarkissiana v lednu 2022 byl bývalý ministr high-tech průmyslu Vahagn Chačaturjan v březnu 2022 zvolen prezidentem). K výměně došlo rovněž na postu ministra průmyslu a obchodu.

Složení vlády k 1. 6. 2025 je následující.

- 1 Premiér: Nikol Pashinyan
- 1 Náместci premiéra: Mher Grigoryan, Tigran Khachatryan
- 1 Ministr práce a sociální věci: Narek Mkrtychyan
- 1 Ministryně zdravotnictví: Anahit Avanesyan
- 1 Ministryně spravedlnosti: Srбуhi Galyan
- 1 Ministryně vnitra: Arpine Sargsyan
- 1 Ministr zahraničních věcí: Ararat Mirzoyan
- 1 Ministr high-tech průmyslu: Mkhitar Hayrapetyan
- 1 Ministr hospodářství: Gevorg Papoyan
- 1 Ministryně školství, vědy, kultury a sportu: Zhanna Andreasyan
- 1 Ministr životního prostředí: Hakob Simidyan
- 1 Ministr obrany: Suren Papikyan
- 1 Ministr územní správy a infrastruktury: Davit Khudatyan
- 1 Ministr financí: Vahe Hovhannisyan

Arménie se člení na hlavní město Jerevan a 10 provincií (arménsky „marz“). V čele jednotlivých provincií stojí guvernéři jmenovaní vládou. V čele hlavního města stojí starosta volený Radou starších hlavního města, vzešlou z komunálních voleb. Kromě Jerevanu k dalším velkým městům patří Gjumri (dříve Leninakan), Vanadzor (dříve Kirovakan), Abovjan, Hrazdan, Vagharšapat (častěji znám jako Ečmiadzin), Kapan, Armavir.

1.2 Zahraniční politika země

Arménie se nachází v geopoliticky nestabilním regionu, sužovaném řadou problémů a dlouhodobě nevyřešených konfliktů. Jedním z hlavních témat zahraniční politiky země je otázka Náhorního Karabachu, i když po jeho zabrání Ázerbájdžánem v září 2023 je tématem spíše osud násilně vysídlených osob, jichž do Arménie z Národního Karabachu přišlo více než 100 tisíc. Dalším nosným tématem je otázka uznání genocidy Arménů v Osmanské říši.

Arménie se od znovuzískání nezávislosti silně orientovala na Rusko jakožto formálního garanta své bezpečnosti. V poslední době je zřejmá snaha o částečný odklon od spolupráce s Ruskem, i když Arménii i tak s Ruskem pojí silná ekonomická (a energetická) provázanost, strategické partnerství a spojenecké závazky. Významné jsou také vztahy s USA a Francií, a to vzhledem k početné diaspoře i roli obou států v mediaci konfliktů s Ázerbájdžánem.

Co se týče vztahů s Evropskou unií, Arménie je jednou ze zemí Východního partnerství a spolupracuje s EU v rámci tohoto formátu. Vztahy mezi EU a Arménií vycházejí z komplexní dohody o prohloubení partnerství mezi EU a Arménií (CEPA), jež byla podepsána v listopadu 2017 a vstoupila v platnost 1. března 2021. EU v Arménii podporuje politické cíle demokratizace, reformy a transformace. Probíhají také tematické programy zaměřené na lidská práva a občanskou společnost. Od roku 2023 v Arménii působí civilní pozorovatelská mise EU (EU Mission in Armenia - EUMA). Na podzim 2024 proběhla občanská iniciativa „EuroVote“, jejíž petici za uspořádání referenda o vstupu do EU podepsalo zhruba 60 tisíc občanů Arménie. Arménský parlament následně na jaře 2025 rozpracoval a přijal volně formulovaný zákon o zahájení procesu přistoupení k EU.

Ze sousedů panují dobré vztahy s Gruzíí a s Íránem. Naopak s Ázerbájdžánem a Tureckem jsou vztahy napjaté, i když jako pozitivní signál můžeme vnímat zahájení rozhovorů mezi Arménií a Ázerbájdžánem o delimitaci společné hranice a jednání o mírové smlouvě. I přes různé iniciativy, které měly odblokovat dopravní komunikace v rámci regionu, zatím reálně nedošlo k posunu. Hranice Arménie s Ázerbájdžánem i Tureckem zůstávají uzavřeny (jsou doslova zataraseny a zaminovány). Současná arménská vláda podniká kroky k alespoň částečné komunikaci jak s Ázerbájdžánem, tak s Tureckem. V turecko-arménských vztazích dochází k určitému drobnému pokroku, do plné normalizace vztahů však zůstává ještě dlouhá cesta. Na jaře 2022 byly obnoveny alespoň pravidelné lety na lince Jerevan – Istanbul. Pozemní hranice je ale i nadále zavřená jak pro cestující, tak pro cargo.

1.3 Obyvatelstvo

V Arménii žije podle oficiálních údajů kolem 3 milionů obyvatel. Obyvatelstvo je převážně arménské (okolo 98 %). V Arménii žije více než 20 národnostních skupin, ale národnostní menšiny jsou nepočetné. Jedná se o menšiny Jezídů, Kurdů, Rusů, dále jsou přítomni Řekové, Asyřané, Ukrajinci, Poláci, Němci, Židé, Gruzíni, Romové, Mordvini, Osetinci, Udové či Tatové. Po zabrání Náhorního Karabachu Ázerbájdžánem v září 2023 se do Arménie přemístilo více než 100 tisíc vysídlených osob.

V současné době v souvislosti s válkou, kterou vede Rusko proti Ukrajině, v Arménii nachází útočiště také velké množství Rusů, kteří se emigrací snaží vyhnout odvodové povinnosti či nepříjemnostem spojeným se životem pod současným ruským režimem.

V zahraničí je velmi početná a vlivná arménská diaspora (USA, Francie, Rusko a řada dalších zemí). Výrazná byla ekonomická emigrace z Arménie, v některých letech způsobující úbytek obyvatelstva.

Naprostá většina obyvatel se hlásí k Arménské apoštolské církvi (asi 95 %). K jiným křesťanským církvím patří baptisté a presbyteriáni. V zemi dále působí Římskokatolická církev, Mechitaristická katolická církev (kongregace benediktinských mnichů Arménské katolické církve) a ruská pravoslavná církev. Jezídští Kurdové žijí hlavně v západní části země a praktikují jezídismus. Část Kurdů vyznává sunnitský islám. V zemi žije rovněž malá židovská komunita (cca 700 lidí).

Arménie si obecně velmi zakládá na tom, že je to země s nejdříve přijatým křesťanstvím jako státním náboženstvím na světě (už v roce 301).

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

HDP Arménie dosahuje zhruba 24,4 mld. USD. Výkon ekonomiky byl v posledních letech proměnlivý. Po několika letech silného růstu HDP (2017–2019) nastal v roce 2020 vlivem koronavirové pandemie a proběhlé podzimní války o Náhorní Karabach pokles HDP o 7,4 %. V roce 2021 se arménská ekonomika částečně zotavila a vykázala růst o 5,8 %, tedy vyšší, než se očekávalo. V roce 2022 překonala původní očekávání a rychle se zotavila, přičemž vykázala působivou míru růstu ve výši 12,6 %, což je nejvyšší zaznamenaná hodnota od roku 1991. Také v roce 2023 předčil růst HDP původní vládní očekávání, která se pohybovala kolem 5 %, přičemž HDP vzrostl o 7,5 %. V roce 2024 arménská ekonomika vykázala mírný růst ve výši 5,7 %.

Za výrazným hospodářským růstem reálně stojí přesměrování obchodních toků a logistických vazeb mezi Ruskem a zbytkem světa v důsledku ruské války proti Ukrajině. Inflace v průběhu posledních let rostla (+3,7 % v roce 2020, +7,2 % v roce 2021, +8,6 % v roce 2022, +2 % v roce 2023). V loňském roce se míra inflace v průměru pohybovala poměrně hluboko pod 1 %, v dalších letech se opět očekává její mírný nárůst. Vysokou zůstává míra nezaměstnanosti, která se dlouhodobě pohybuje kolem 13 %. Velká část populace zůstává zaměstnaná v neformálním sektoru, šedá ekonomika je poměrně rozsáhlá.

Arménie je malá otevřená ekonomika. Hospodářství je strukturováno následovně – zemědělství (8 %), těžba surovin a průmysl (16 %), stavebnictví (7 %), obchod a služby (61 %). Z významných sektorů lze jmenovat těžbu nerostných surovin, potravinářství, textilní průmysl, šperkařství. Ze služeb v posledních letech roste cestovní ruch. Arménie je do značné míry závislá na vývozu surovin, zejména mědi a cenných kovů.

Ukazatel	2022	2023	2024	2025	2026
Růst HDP (%)	12,6	8,7	5,7	4,9	4,7
HDP/obyv. (USD/PPP)	19 128,5	21 395,3	23 060	24 360	26 020
Inflace (%)	8,64	1,98	0,1	2,8	3,4
Nezaměstnanost (%)	13,5	12,3	12,5	12,4	12,4
Export zboží (mld. USD)	5,256	8,482	7,259	7	7,113
Import zboží (mld. USD)	8,714	12,142	12,479	12,733	12,259
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-1,866	-2,515	-4,071	-4,57	-4,018
Průmyslová produkce (% změna)	12,48	3,71	3,9	4	3,7
Populace (mil.)	2,97	2,98	2,98	2,99	3
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	6/7	6/7	6/7	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Státní dluh Arménie koncem roku 2024 dosáhl zhruba 12,8 mld. USD. Poměr dluhu k HDP se držel okolo 50 % HDP.

Státní rozpočet na rok 2025 počítá s hospodářským růstem o 5,6 %. Arménská vláda předpokládá daňové příjmy ve výši 2,84 bilionu AMD (odpovídá 7,4 mld. USD) a plánuje utratit zhruba 3,4 bilionu AMD (odpovídá 8,9 mld. USD). Z této částky tvoří 2,7 bilionu AMD běžné výdaje a 734 miliard AMD kapitálové výdaje. Plánovaný schodek rozpočtu činí 604 miliard AMD (zhruba 1,6 mld. USD). Ve srovnání se schváleným rozpočtem na rok 2024 jsou celkové veřejné výdaje na rok 2025 vyšší asi o 7 %.

Veřejné finance	2024
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-2
Veřejný dluh (% HDP)	50,1
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-0,77
Daně	2025
PO	18 %
FO	20 %
DPH	20 %

Největší výdaje budou směřovat na sociální zabezpečení (včetně výdajů na osoby vysídlené z Náhorního Karabachu), na obranu (zvýšení na téměř 1,7 mld. USD), na veřejný sektor (včetně zdravotnictví, školství a dalších) a na rozvoj infrastruktury (včetně renovace jerevanského metra a výstavby nových stanic). Vláda plánuje zvýšení efektivity výdajů, snížení stínové ekonomiky a snížení provozních výdajů vlády o 4 %. Největší meziroční nárůst (o 20 %) je ve výdajích na obranu, což reflektuje jednu z dlouhodobých priorit Arménie. Zavedení systému všeobecného zdravotního pojištění bylo již poněkoličaté odloženo.

Příjmy státního rozpočtu zaznamenaly v roce 2024 nárůst o 9,3 % ve srovnání s rokem 2023. Státní výbor pro příjmy (SRC) ve stejném období reportoval nárůst daňových příjmů o 7,6 %.

Výhled na další roky bude silně ovlivněn přetrvávající nejistotou plynoucí z geopolitických i vnitropolitických rizik. Arménie má dlouhodobě záporné saldo obchodní bilance. Dolarizovaná ekonomika a nediferencovaný vývoz znamenají značné výzvy. Další slabinu představuje slabý přísun přímých zahraničních investic (FDI). Rizika ale částečně zmírňuje relativně zdravý bankovní sektor a určité fiskální rezervy.

2.3 Bankovní systém

Arménie má poměrně silný a stabilní finanční systém. Regulaci a kontrolu arménského finančního sektoru provádí Arménská centrální banka. Finančnímu sektoru v Arménii dominují banky s 84% podílem na celkových aktivech finančního sektoru. Ostatní finanční instituce, jako jsou úvěrové organizace, penzijní fondy, pojišťovny atd. jsou spíše malé a nemají významný vliv na celkový stav finančního systému.

Na arménském trhu působí celkem 18 bank, které jsou v soukromém vlastnictví bez účasti státu. Sedm bank je plně v zahraničním vlastnictví, pouze u dalších sedmi bank vlastní arménští vlastníci více než polovinu akcií. Banky poskytují řadu standardních služeb, včetně bankovních převodů, úvěrů, vkladových účtů atd. Arménští občané i cizinci mohou mít bankovní účty v cizí měně. Neexistují žádná omezení týkající se směny nebo převodu peněz ani vracení kapitálu a zisků. Všechny banky mají sídlo v Jerevanu. K významným arménským bankám patří Ardshinbank, Ameriabank a AMIO Bank (bývalá ArmBusinessBank), dále pak ACBA-Credit Agricole Bank, InecoBank, Converse Bank a ArmEconomBank. V Arménii působí i sankcionovaná ruská VTB Bank a íránská Mellat Bank.

Arménský bankovní systém vykázal v letech 2023 a 2024 velmi dobré výsledky, které potvrzují jeho odolnost a stabilitu. V roce 2024 vzrostl kapitál bank působících v Arménii v klíčových ukazatelích přibližně o 25 %. Celkový kapitál bank se během roku 2024 zvýšil přibližně o 300 mld. AMD (tedy zhruba o 20 %), a dosáhl 1,8 bilionu AMD. Rozšířilo se také úvěrové portfolio bank. Vklady se zvýšily o 780 mld. AMD a dosáhly celkové výše 6,4 bilionu AMD. Portfolio vkladů odpovídá portfoliu úvěrů, což je jedním z ukazatelů stability bankovního systému. Stabilitu bankovního systému dále posílily včasné a účinné zásahy Centrální banky Arménie.

2.4 Daňový systém

Daňový systém v Arménii je obecně přehledný a příznivý pro podnikání. Existuje šest, respektive sedm hlavních daní. Jedná se o daň z přidané hodnoty (DPH činí 20 %), daň ze zisku (18 %) nebo daň z obrátu (ve výši 1,5–5 %, procento je stanoveno legislativou dle oboru působení), daň z příjmu (20 %; dále se platí odvody na sociální zabezpečení ve výši 5 až 10 % podle výše platu), daň z nemovitostí, daň z pozemků, spotřební daně a tzv. zjednodušené daně. Různé zvláštní platby zjednodušených daní mohou být rovněž stanoveny podle zvláštních právních předpisů. Všechny zákony a jiné užitečné informace jsou k dispozici v angličtině a ruštině na webu [Státní daňové služby Arménie](#).

Systém je strukturován tak, že většina daní je státní a platí se přímo do státního rozpočtu. Daň z přidané hodnoty je největší příjmovou položkou, která přispívá více než třetinou příjmů z rozpočtu. Místní rozpočty dostávají navíc k dotacím ze státního rozpočtu příjmy pouze z daně z majetku v obcích a několika poplatků a místních plateb. Špatná daňová správa byla jedním z největších problémů v daňovém systému, ovšem v posledních letech se situace změnila k lepšímu.

Daň z příjmů právnických osob je 18 %. Malé a mikro firmy mohou využít speciálních daňových režimů (snížení daní a zjednodušení papírování). Daň ze zisku ve výši 20 % se vztahuje na podniky s obrátem nad 240 000 USD ročně. Daň z obrátu se pohybuje mezi 1,5 a 5 % (platí pouze pro malé firmy s obrátem do zhruba 240 000 USD ročně). Některé mikro firmy (obrat do zhruba 50 000 USD ročně) mohou být osvobozeny od daně z příjmů i DPH. Firmy mohou mít povinnost platit také daně spotřební, environmentální, silniční či z majetku.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Arménie představuje pro Česko jednoho z významných obchodních partnerů v regionu, a to zejména co se týče vývozu elektrických strojů a zařízení a osobních automobilů. Arménský export je skromný, převážně se jedná o oděvy a textil, alkoholické nápoje nebo nerosty. Vzájemná obchodní výměna v letech 2023 a 2024 mírně vzrostla, v obchodní výměně s Arménií je dlouhodobě patrný několikanásobný přebytek na české straně.

	2020	2021	2022	2023	2024
Import z ČR (mld. CZK)	1,06	1,21	3,14	3,36	4,02
Export do ČR (mld. CZK)	0,12	0,15	0,2	0,16	0,11
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,94	-1,06	-2,94	-3,19	-3,92

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
764	Zařízení telekomunikační, příslušenství přístrojů pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	1 179	29,32
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky periferní	435	10,82
783	Vozidla motor. silniční (k dopr. veřejné, traktory ap.)	358	8,90
581	Trubky, potrubí a hadice z hmot plastických	216	5,37
774	Přístroje elektrodiagnostické pro účely medicínální	185	4,60

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
684	Hliník	30	28,43
671	Železo surové, houbovité, zrcadlovina, feroslitiny ap.	21	20,21
112	Nápoje alkoholické	9	8,30
841	Oděvy a prádlo pánské, chlapecké (ne pletené, háčk.)	8	7,20
663	Výrobky z nerostů j. n.	5	4,75

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Obchodní výměna s EU představovala v roce 2024 cca 7,5 % zahraničního obchodu země. V roce 2024 dosáhl obchod se zeměmi EU hodnoty asi 2,4 mld. EUR. EU je tak čtvrtým největším obchodním partnerem. Podíl zemí EU na arménském exportu je necelých 5 % a na importu do Arménie zhruba 10 %. (Je však třeba poznamenat, že údaje o mezinárodním obchodu Arménie v roce 2024 byly do značné míry zkresleny neobvykle vysokým dovozem a vývozem drahých kovů a diamantů.) Saldo je výrazně v neprospěch Arménie. Arménie vyvážela převážně nerostné suroviny (měď, molybden), které tvořily asi 20 % celkového exportu. Dále exportovala potraviny (alkohol, tabák), drahé kameny, zlato a šperky nebo textilní výrobky. Do země se naopak nejvíce dováží stroje a zařízení, dále nerostné suroviny a také chemické výrobky.

	2020	2021	2022	2023	2024
Import z EU (mil. EUR)	717,21	757,46	1 885,58	2 158,77	1 993,9

Export do EU (mil. EUR)	340,34	456,22	601,16	753,96	410,1
Saldo s EU (mil. EUR)	-376,87	-301,24	-1 284,42	-1 404,81	-1 583,8

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Největším obchodním partnerem Arménie podle importu je dlouhodobě Rusko (54 %). Dále je významný obchod s Čínou (10 %) a Vietnamem (5 %). Arménský export směřuje zejména do Ruska (24 %). V roce 2023 se vůbec poprvé staly hlavní vývozní destinací Spojené arabské emiráty (40 %), a to především díky vývozu zlata a drahých kamenů. V roce 2024 byl zaznamenán významný vývoz do Číny (8 %) a Hongkongu (13 %).

	2020	2021	2022	2023	2024
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	3 499,86	4 197,77	6 225,75	7 843,26	9 540,81
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	2 012,77	2 334,5	4 356,84	3 642,56	6 299,39
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-1 487,09	-1 863,26	-1 868,91	-4 200,69	-3 241,42

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Arménie v současné době nepatří mezi nejatraktivnější země pro zahraniční investice. Investiční sféru v Arménii upravuje zákon o zahraničních investicích, přijatý v roce 1994. Arménská vláda uplatňuje politiku otevřených dveří a snaží se o zavedení příznivějších podmínek pro zahraniční investory. Z tohoto důvodu byla také vyvinuta speciální platforma nazvaná eRegulations Armenia, která poskytuje krok za krokem popis 18 nejdůležitějších postupů pro investory. Tato platforma by měla sloužit jako průvodce pro ty, kteří hodlají v Arménii začít podnikat nebo rozšířit své stávající podnikatelské aktivity.

Hlavní část přímých zahraničních investic pocházela tradičně z Ruska (až 65 % FDI). V roce 2023 se ale největším zahraničním investorem v Arménii staly Spojené arabské emiráty. Mezi další významné zdroje FDI patří Itálie, Nizozemsko, Kanada, Francie, USA, Velká Británie, Švýcarsko. Jejich podíl na celkovém objemu investic je však mnohem menší. Největší podíl zahraničních investic přitahuje vývoj softwaru, ICT sektor, energetika, těžba a zpracování kovů.

V poslední době se stal atraktivním pro zahraniční investory i ICT sektor, protože Arménie má relativně levnou a kvalifikovanou IT pracovní sílu.

Přestože arménské investiční prostředí čelí problémům, jako jsou malý trh, omezená kupní síla spotřebitelů, geografická izolace kvůli uzavřeným hranicím s Tureckem a Ázerbájdžánem a obavy z nedostatků v oblasti právního státu, snaží se arménská vláda aktivně působit ve prospěch přilákání nových FDI. To představuje příležitost pro kvalifikované, realisticky uvažující zahraniční investory.

3.3 FTA a smlouvy

Po náhlém odmítnutí Asociační dohody s EU (DCFTA) v roce 2013 se Arménie stala od roku 2015 členem tzv. EAEU (Eurasijská hospodářská unie), kde je spolu s Ruskem, Běloruskem, Kazachstánem a Kyrgyzstánem. Dovozy z těchto zemí jsou osvobozeny od dovozních cel, zatímco dovozy ze třetích zemí podléhají dovozním cům a dalším podmínkám stanoveným (zpravidla Ruskem) v rámci EAEU.

Smlouvy s EU

Smluvní základnu mezi EU a Arménií tvoří především smlouva CEPA (Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement), jež vstoupila v plnou platnost 1. března 2021. CEPA představuje širokou rámcovou dohodu a dotýká se řady oblastí od demokracie a vlády práva přes obchod až po životní prostředí. Umožňuje silnější spolupráci v odvětvích, jako jsou energetika, doprava, životní prostředí a obchod. CEPA je spojena s reformními závazky země. Jejím cílem je zlepšit v Arménii kvalitu života, posílit právní stát, zlepšit podnikatelské prostředí a podpořit větší propojení mezi EU a Arménií zejména v oblasti energetiky a dopravy.

Preferenční obchodní schéma EU, tzv. GSP+ (Special Incentive Arrangement for Sustainable Development and Good Governance GSP+), fungovalo od roku 2009. Arménie díky němu využívala snížení cel na řadu položek a tím jednodušší přístup na unijní trh. Vzhledem k učiněnému pokroku v Arménii postupně od začátku roku 2022 dochází k přesunu z GSP+ na režim daný smlouvou CEPA.

Smlouvy s ČR

Arménie neuznává platnost žádné smlouvy či dohody z období SSSR. Ve vzájemných vztazích neplatí smlouvy sjednané mezi bývalým Československem a SSSR, došlo tak k vytvoření nové smluvní základny. Byla uzavřena mj. smlouva o zamezení dvojímu zdanění.

3.4 Rozvojová spolupráce

Arménie je příjemcem rozvojové pomoci, ale aktuálně nepatří mezi prioritní země české rozvojové spolupráce. Velvyslanectví ČR v Jerevanu realizuje malé lokální projekty (např. v oblasti zemědělství, ochrany životního prostředí, vzdělávání apod.). Člověk v tísni realizuje rozvojové projekty (zemědělské, turistické) z fondů EU.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► Dopravní infrastruktura

Infrastruktura v zemi již řadu let vyžaduje komplexní obnovu a masivní investice. Stav arménské dopravní sítě není vyhovující, země proto plánuje velké investice a zvýšení financování do infrastruktury a konektivity. Sektor je jednou z priorit EU v rámci plánu obnovy, přispívá na něj také řada dalších mezinárodních donorů. V letech 2023–2024 došlo v Arménii k výraznému rozvoji dopravní infrastruktury, která se zaměřila na zlepšení konektivity a modernizaci stávající sítě. České firmy by mohly dodávat mosty, konstrukce, stavební nebo dopravní technologie.

► Těžební a ropné technologie

Těžební průmysl je důležitou součástí arménské ekonomiky a významně přispívá k jejímu celkovému růstu - ačkoli se těžební průmysl podílí na HDP Arménie pouze zhruba 3 %, dominuje arménskému vývozu zboží a představuje více než 27 % exportu (bez započtení abnormálního vývozu zlata a vozidel). Odvětví se zaměřuje především na těžbu barevných kovů, jako je měď, molybden a zinek, a také drahých kovů jako zlato a stříbro. Mezi hlavní těžební společnosti působící v Arménii patří Zangezur Copper and Molybdenum Combine (ZCMC), která provozuje důl Kajaran, jeden z největších dolů na měď a molybden na světě. Další menší společnosti se zabývají těžbou a zpracováním nekovových nerostů jako perlit, travertin a tuf. Výzvu představuje zavádění odpovědných těžebních postupů a dodržování právních předpisů upravujících těžební činnost.

► Energetika

Energetika čelí několika výzvám, mezi něž patří nedostatky v zásobování, nespolehlivost dodávek elektřiny, nízká energetická účinnost a nutnost udržovat cenově dostupné tarify. Arménie má minimum vlastních energetických zdrojů a je tak velmi závislá na importu. Zhruba 40 % elektřiny generuje jaderná elektrárna Metsamor. Arménský energetický sektor se v posledních letech zaměřil zejména na zvýšení energetické bezpečnosti a diverzifikaci zdrojů energie, jakož i na liberalizaci trhu s energií. Země pokračovala v rozšiřování kapacity obnovitelných zdrojů energie, přičemž několik solárních a větrných projektů bylo dokončeno nebo se realizuje. Tyto projekty jsou součástí širšího úsilí o snížení závislosti Arménie na dovozu paliv a o využití jejích obnovitelných zdrojů, zejména příznivého slunečního klimatu. České firmy by se mohly zúčastnit tendrů na výstavbu solárních elektráren, dodávat komponenty pro vodní elektrárny nebo budovat vlastní solární elektrárny.

► ICT, elektronika, kyberbezpečnost

Sektor v posledních letech vzkvétá. Další rozvoj představuje také jednu z vládních priorit (Arménie má i speciální ministerstvo high-tech průmyslu), podporují se inovativní startupy a v plánu je rovněž velká digitální transformace země. Arménie disponuje řadou talentovaných programátorů a vývojářů různých specializací a má živý ekosystém. V roce 2023 zaznamenal arménský IT sektor významný růst, který byl do značné míry způsoben přílivem ruských pracovníků z ICT sektoru prchajících před válkou na Ukrajině. Tato migrace téměř zdvojnásobila počet technologických odborníků v Arménii, což posílilo místní technologický ekosystém a přispělo k hospodářské expanzi. Platy a ceny za kvalitní IT služby jsou v Arménii nižší než v Česku, pro české firmy tak může být výhodné outsourcovat některé IT služby do Arménie.

► Voda a životní prostředí

Arménie má bohaté zdroje kvalitní pitné vody, ale dodávaná voda často nesplňuje mikrobiologické normy kvůli špatné infrastruktuře, nedostatečnému tlaku vody a špatnému řízení veřejných služeb. České společnosti mohou přispět svými odbornými znalostmi, technologiemi a investicemi ke zlepšení vodohospodářské infrastruktury v zemi včetně výstavby vodních nádrží. Nakládání s odpady je v Arménii také problematické, s nízkou úrovní sběru odpadu a téměř neexistující recyklací. Do běžného odpadu se často dostává i nebezpečný odpad, což kontaminuje životní prostředí. České firmy by mohly pomoci dodávkami technologií pro třídění, recyklaci, sanaci půdy a čištění odpadních vod, čímž by přispěly k řešení těchto problémů.

► Zemědělství a potravinářství

Zemědělství nadále představuje jeden z klíčových sektorů arménské ekonomiky, pracuje v něm více než třetina ekonomicky aktivního obyvatelstva. Domácí produkce zatím nedokáže plně nasycit poptávku po řadě (i základních) potravin, které se dovážejí. Do zemědělství míří státní podpora, která by měla vést ke zvýšení produktivity, výnosů a konkurenceschopnosti (zejména výsadba sadů, kapkové zavlažování či pojištění rizik). Roste poptávka po technologiích pro skleníky (zvláště malých a středních), po skotu, potravinářských technologiích nebo hnojivech. V posledních letech se v sektoru zemědělství a potravinářství Arménie zaměřila na posílení udržitelnosti, zvýšení produktivity a rozšíření přístupu na trh, a to formou strategických iniciativ zaměřených na modernizaci zemědělství, řešení environmentálních problémů a zlepšení potravinové bezpečnosti.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Kulturní a obchodní jednání má oproti Česku některá specifika, která je třeba mít na paměti. V arménské kultuře a přístupu jsou jak evropské, tak některé blízkovýchodní elementy. Zvyklosti a přístupy z evropského, blízkovýchodního a postsovětského prostoru se tu vzájemně prolínají. Liší se zejména vnímání času a time management, přístup k dodržování termínů je mnohem uvolněnější a zpravidla se tolik nedbá na přesnost a dochvilnost.

Arménské podnikatelské prostředí je konzervativnější. Osobní vztahy hrají v podnikání obrovskou roli. Arméni se snaží vyhnout dvojznačnosti a nejistotě, lidé nepřijímají ochotně změny a riziko. Specifikem je také jazyk, arménština totiž tvoří samostatnou skupinu v indoevropské jazykové rodině (není podobná dalším jazykům) a používá rovněž vlastní písmo. V obchodním prostředí většina partnerů mluví anglicky a/nebo rusky.

4.2 Oslovení

Nejčastěji se v Arménii používá oslovení pan/paní (foneticky „paron“, „tikin“). Obchodní partnery středního a vyššího věku a osoby ve vyšším postavení lze podobně jako v Rusku oslovovat křestním jménem a jménem po otci a při tom jim vykat („Armen Ašotovič, Vy...“). Mladší generace nemá většinou – po vzájemné dohodě – problém přejít na neformálnější oslovování křestním jménem a tykání.

4.3 Obchodní schůzka

Schůzky lze sjednat na běžnou pracovní dobu (zpravidla začíná později než v Česku), někdy i na čas po pracovní době. Probíhají většinou v kanceláři partnera. Je lepší vždy počítat s možným zpožděním arménské protistrany. U mladších protějšků převažuje západní obchodní kultura, obvyklá jsou jednání během oběda nebo běžné pracovní doby. Větší důvěryhodnosti napomůže vhodný informační materiál o minulých úspěšných projektech. Na vitzite je pak dobré uvést mobilní telefonní číslo propojené s komunikační aplikací typu WhatsApp nebo Viber, na které se lze obrátit v urgentních případech. Co se týče dáreků, arménští partneři ocení i skromný dárek se vztahem k Česku. Od evropských partnerů se obvykle neočekávají velké, luxusní nebo osobní dary.

V Arménii lze s výjimkou státních svátků a hlavních křesťanských svátků načasovat jednání prakticky na libovolný den týdne včetně víkendů. Standardní pracovní doba je od pondělí do pátku od 9 do 18 hodin, některé společnosti pracují i v sobotu. Pracovní doba obecně začíná později dopoledne. Záleží vždy na domluvě, ale obecně je vhodnější schůzky načasovat například od 10:00 dále nebo ještě lépe na odpolední či večerní hodiny.

Podobně jako v dalších zemích regionu převládá hierarchická struktura řízení, v níž má každý své místo v závislosti na postavení. Jednání obvykle vede služebně nejvýše postavený. Mocenský odstup je v Arménii velmi silný, zodpovědnost a rozhodovací pravomoci jsou rozděleny nerovnoměrně. Ve firmách hrají velkou roli i osobní vztahy. Arménští partneři mohou také během projevu dělat dlouhé pauzy, odbočovat k jiným tématům nebo se pouštět do filozofických úvah. V takových situacích je vhodné aktivně naslouchat, případně vhodnou formou vyjádřit souhlas (např. přikývnutí, stručný souhlasný komentář).

Arménští obchodníci jsou známi svými obchodními schopnostmi a zakládají si na nich. Připravte se hájit vlastní zájmy a pevně si stát za svým. Je normální slušně odmítnout nabídku, pokud jsou vysvětleny důvody a argumenty. Arménská strana bude téměř jistě chtít při jednáních dosáhnout konsensuálního řešení, čeští partneři by měli umět reagovat flexibilně a mít určitý manévrovací prostor. Arménští partneři ocení a budou si vážit zvláštní nabídky, slevy nebo jiné výhody připravené konkrétně pro ně.

Arménie si obecně velice zakládá na své křesťanské kultuře a na své dlouhé historii. Pokud se člověk nebude pouštět do kritiky těchto témat, z kulturně-náboženského pohledu by neměly vznikat žádné významné třecí plochy. Místní trh je poměrně malý, takže v rámci jednotlivých odvětví často každý velmi dobře zná každého. Někdy tak může být obtížné vést jednání s několika konkurenčními firmami tak, aby to nevešlo ve známost. Na druhou stranu se to někdy může hodit, protože snazší spojení např. mezi firmami a úřady může některé procesy urychlit.

Je třeba se připravit na rozdílné vnímání času, které je spíše jihoevropské než středoevropské. Arménský protějšek může být při prvním kontaktu (ze zdvořilosti) přesný a dochvilný, ale obecně se na dochvilnost příliš nehraje. Mohou nastat také různé prodlevy a zdržení. Není za tím však zlý úmysl nebo snaha o dominanci, pouze jiné kulturní zvyklosti. Komunikace e-mailem vyžaduje více trpělivosti, může se stát, že na reakci budete čekat delší dobu (několik dní). V takovém případě je možné zavolat, upozornit na odeslaný e-mail, vysvětlit naléhavost věci a požádat o rychlou odpověď.

Zahájení jednání je obvykle spíše formální, může se nést až ve strohém duchu. V průběhu jednání se styl a nálada obvykle mění a s dalšími schůzkami se atmosféra stává přátelštější, příjemnější a flexibilnější. Vyjadřování silných emocí není běžné. Někdy může arménská strana zahrnovat protějšek komplimenty, aby si zajistila výhodnější nabídku nebo snáz dosáhla uzavření dohody. Mezi mladší generací je lepší očekávat západní/evropský způsob jednání. Příliš přátelské jednání může působit podezřele a potenciální obchodní partnery odradit.

Arménie je poměrně malá a kompaktní země, hlavní rozdíl je mezi hlavním městem Jerevanem a mezi ostatními regiony. Mimo Jerevan je pravděpodobněji větší přátelskost a otevřenost, ale také o něco menší znalost jazyků s preferencí ruštiny.

Po skončení hlavní části jednání může následovat přípitek. Partner pravděpodobně nabídne vyhlášené arménské brandy („koňak“), případně pozvání na večeři nebo recepci s tradiční arménskou kuchyní. V takovém případě se běžně podává místní arménské víno, brandy, v restauraci lze k jídlu zvolit i pivo. V přátelštější atmosféře může být nabídnuta vodka. Není časté pít příliš mnoho alkoholu (nad míru), ale celý večer se může protáhnout až dlouho do noci kvůli řadě slavnostních přípitků. Také je dobré mít připravený alespoň krátký proslov.

Oblečení zvolte běžně jako v Česku s přihlédnutím k počasí (tuhé zimy a horká léta). Arménští muži obvykle nosí na jednání oblek. Ženy na jednání také preferují formálnější oděv, často i výraznější make-up, nehty a šperky než u nás (běžné jsou rovněž výrazné zásahy z oblasti plastické chirurgie). V některých sektorech může protějšek preferovat smart casual oblečení.

Během jednání bude jasně daná hierarchie. Bez ohledu na počet zúčastněných zaměstnanců zpravidla jednání povede za protistranu ředitel/ka, zatímco ostatní zaměstnanci se budou vyjadřovat po vyzvání např. k jednotlivým projednávaným oblastem. Co se týče genderové rovnováhy, v Arménii je zatím běžnější dominance mužů, ale lze se setkat i s řadou žen ve vedoucích pozicích. Věk a

genderové složení týmu nehraje zásadní roli a ani neexistuje ideální počet členů týmu.

Rodiny a domovy jsou v Arménii vysoce soukromou záležitostí, takže dostat pozvání domů je spíše výjimečné. Jako vyjádření důvěry a blízkosti je běžnější pozvání do restaurace na velkou večeři či recepci s arménskými specialitami. Arménský partner může případně navrhnout také poznávací výlet na některou z řady místních kulturních památek (řada populárních míst se nachází i poblíž Jerevanu). Při pozvání domů je vhodné vzít s sebou na návštěvu pozornost například ve formě bonboniéry a lahve alkoholu (při podobné příležitosti se obvykle podobný dárek očekává).

4.4 Komunikace

Arméni jsou často velmi vzdělaní lidé. V závislosti na zkušenostech, sektoru a věku budou zpravidla dobře mluvit rusky, anglicky nebo rovnou oběma jazyky (v takovém případě závisí jazyk jednání na vzájemné dohodě). Ruština je všeobecně srozumitelná alespoň pasivně, arménští obchodníci zpravidla hovoří velmi dobře rusky a jednání v ruštině je pro ně komfortní. Zejména mladí lidé ale už často preferují angličtinu a i z osobních či principiálních důvodů budou chtít vést jednání v angličtině.

Je běžné se zpočátku přepat a dohodnout se na variantě, která vyhovuje oběma stranám. Pokud arménský partner angličtinu neovládá, lze využít služeb tlumočníka alespoň do ruštiny. Další cizí jazyky jsou méně časté, ale vzhledem k velké arménské diaspoře v řadě zemí světa lze narazit na mluvčí různých, i méně rozšířených jazyků.

V zahraničních (zejména západních) firmách, bankách, právních kancelářích, firmách z IT sektoru nebo zaměřených na obchod se zeměmi mimo tzv. postsovětský prostor je obvykle běžná dobrá znalost angličtiny. Firmy zaměřené na Rusko a postsovětský prostor používají jako pracovní jazyk spíše ruštinu. Někdy můžete být příjemně překvapeni špičkovou znalostí cizího jazyka i tam, kde byste to neočekávali.

Nepříjemné téma, kterému je třeba se za každou cenu vyhnout, jsou předechozí obchodní zkušenosti s protějšky z Ázerbájdžánu či Turecka. Ať už jsou vaše zkušenosti z těchto zemí jakékoli, toto téma vyvolá na arménské straně přinejmenším nedůvěru, v horším případě silné negativní emoce. Není vhodné komentovat zahraniční politiku země, konkrétně její vztahy s Ázerbájdžánem a Tureckem.

Střední a starší generace bude spíše preferovat osobní jednání. Mladší generaci byznysmenů bude vyhovovat jak telefonická, tak e-mailová komunikace (případně kombinace obou). Pro větší flexibilitu je možné používat také mobilní komunikační aplikace (zejména WhatsApp, Viber, případně Telegram), které jsou populární a běžně rozšířené i pro obchodní jednání.

4.5 Doporučení

V obecné rovině se připravit na přítomnost dvojí kultury (jak evropský styl, tak spíše blízkovýchodní styl – v závislosti na konkrétním sektoru a věku představitele protistrany). To s sebou nese určité komplikace zejména v odlišném přístupu k času a termínům, takže je potřeba trpělivost, rozvážnost a ohleduplnost. V některých aspektech života se v Arménii stále nezapře byrokratické dědictví SSSR, takže je vhodné mít v pořádku dokumenty, razítka, všemožná potvrzení. Okolo obchodní dokumentace a podpisů je běžná značná formálnost (včetně např. ověřování notářem).

Může se stát, že protistrana nebude umět odpovědět na otázky nebo požadavky a omezí se na sdělení, že něco nejde. Někdy však za tím nemusí být žádná objektivní příčina – například jen není vhodné vyjádřit nejistotu. V podobných případech je potřeba se obrnit trpělivostí, zkusit lépe vysvětlit podstatu problému a aktivně navrhnout alternativní možnosti řešení.

Obecně je Česko v Arménii vnímáno pozitivně, české firmy a výrobky tu mají dobré renomé a mohou také těžit ze západní/evropské značky, která je vnímána jako znak kvality.

4.6 Státní svátky

- | 1. a 2. 1. Nový rok
- | 6. 1. Vánoce
- | 28. 1. Den armády (mužská obdoba MDŽ)
- | 8. 3. Den žen (MDŽ)
- | Velikonoce (ve stejném termínu jako v Česku)
- | 24. 4. Den připomínky obětí genocidy (celonárodní tryzna, po celé zemi probíhají pietní akce)
- | 1. 5. Svátek práce
- | 9. 5. Den vítězství a míru
- | 28. 5. Den republiky (připomínka vzniku první arménské republiky v roce 1918)
- | 5. 7. Den ústavy
- | 21. 9. Den nezávislosti (nezávislost na SSSR v roce 1991)
- | 31. 12. Silvestr

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Podnikání v Arménii i přes řadu změn k lepšímu od roku 2018 dlouhodobě znesnadňuje klientelismus, provázání obchodu s nejvyšší politikou, korupce, praní špinavých peněz, neprůhledný soudní systém a zneužívání pravomocí. Přestože jsou přijímány nové zákony, ne vždy jsou kvalitní a především jejich implementace či vynucování je problematické (podle potřeby).

Před vstupem na trh je důležité prověřit údaje o partnerovi a firmě, finanční a další podmínky a náležitosti. Pro úspěšné podnikání v Arménii je dobré mít v místě schopnou a důvěryhodnou kontaktní osobu či zprostředkovatele. Pro nalezení dobrých místních partnerů a pochopení arménské kultury, které je pro podnikání zde důležité, je dobré poznat partnery osobně. Proto je návštěva Arménie zejména v případě plánovaného podpisu smlouvy velmi důležitá. České firmy často působí v Arménii díky zprostředkování arménské diaspory v Česku.

Informace k podmínkám dovozu na trh, podmínkám vývozu, informace o clech a daních, pravidlech původu (rules of origin), obchodních dohodách, antidumpingových povinnostech, daních a postupech dovozu, dalších formalitách a požadavcích (včetně ukázek formulářů) nebo také hlavních překážkách obchodu lze najít na stránce [Access2Markets](#). V případě Arménie je hlavní přetrvávající překážkou obchodu pouze nedostatečná ochrana Geografického označení původu (EU Geographical indications) u vín a lihovin (HS2204, HS2208).

Další důležité informace týkající se distribučních a prodejních kanálů, využívání místních zástupců, kontroly vývozu, ochrany domácího trhu a dalších faktorů ovlivňujících prodej lze nalézt na stránce [Enterprise Armenia](#). Relevantní informace o normách a technických předpisech poskytuje Ministerstvo ekonomiky.

Arménie je od roku 2015 členem Ruskem vedené Euroasijské hospodářské unie (EAEU), což znamená společný trh se zbožím, jednotná cla, celní a netarifní předpisy. Nařízení EAEU se nyní zabývají i obchodem a celní oblastí, od zavedení harmonizovaných tarifů v rámci EAEU platí jednotný celní kodex. V mnoha oblastech panují nejasnosti - jedná se např. o udělování licencí na dovoz, celní postupy a vymáhání práv duševního vlastnictví.

Potenciální problém může nastat i se složitým systémem standardizace EAEU, který je založen na ruském režimu. Podle požadavků EAEU by celní odbavení mělo být prováděno v jurisdikci příslušných účastníků zahraničních ekonomických operací. Stejný postup platí pro položky vstupující do Arménie a určené pro jiné země v rámci EAEU. Arménie nicméně nemá společnou hranici se zbývajícími členy EAEU, takže veškeré zboží musí procházet přes Gruzii. Celní odbavení zůstává jedním z hlavních problémů zahraničních společností působících na arménském trhu. Aktuální informace o harmonizovaných tarifech EAEU lze nalézt na webu [Eurasian Commission](#).

Domácí distribuční kanály Arménie odpovídají malé velikosti země, populaci a trhu. Hlavní skladovací a velkoobchodní společnosti sídlí v Jerevanu. Problém z hlediska dopravy představuje jak nedostatečná infrastruktura, tak obchodní překážky a uzavření hranice s Tureckem a Ázerbájdžánem. Stále uzavřené hranice omezují možnosti vývozu a dovozu a zvyšují náklady na přepravu kvůli větší vzdálenosti i nedostatečné/nekvalitní infrastruktuře.

Arménie dopravně závisí na dostupnosti přes Gruzii. Dopravní cesta přes Gruzii (zpravidla prochází přístavy Poti a Batumi na pobřeží Černého moře) je spolehlivá, ale drahá. Pozemní trasa mezi gruzínskými přístavy a Jerevanem často představuje nejdražší část cesty. Spojení přes Írán je závislé na jediném společném hraničním přechodu a prochází komplikovaným terénem.

Většinu dovážených produktů a služeb zajišťují zástupci a distributoři. Služby pro celní odbavení a další záležitosti spojené s dovozem zboží poskytují tzv. brokeři. Většina společností v Arménii je relativně malá, i když existují významné výjimky včetně několika významných místních a evropských řetězců supermarketů (např. Carrefour) a několika obchodních domů. Velké společnosti, které zastupují více značek, mají často své vlastní distribuční centrum založené mimo Jerevan. Arménská státní firma Haypost (pošta a největší logistická a spediční firma) otevřela u Prahy své logistické centrum pro celou Evropu.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Obchodní a investiční politika Arménie je relativně otevřená, navzdory značným překážkám v podobě stále rozšířené korupce, nadále spíše špatného podnikatelského prostředí a složitosti vymáhání zákonů. Země nestanovuje zásadní omezení zahraniční kontroly a práva na soukromé vlastnictví. Usazování a registrace podniků jsou rychlé. V posledním žebříčku Doing Business (2020) se Arménie umístila na 47. místě ze 190 zemí.

Registrace podniku v Arménii je obecně rychlá a efektivní. Registrace se provádí elektronicky prostřednictvím Státního rejstříku právnických osob Ministerstva spravedlnosti Arménie na principu „one-stop shop“ a bezplatně. Pokud jsou dokumenty podle schválených vzorů, je registrace okamžitá (během jednoho dne). Pokud jsou dokumenty předkládány fyzicky nebo na dálku na základě plné moci, může schválení trvat 1 až 3 pracovní dny. Nejsou minimální nároky na kapitál (může být od 1 AMD).

Cizinci si mohou v Arménii vybrat ze široké škály dostupných organizačních forem pro podnikání. Existují následující právní formy subjektů:

- 1 podnikatel / jediný majitel (Private Entrepreneur, PE),
- 1 společnost s ručením omezeným (Limited Liability Company, LLC),
- 1 akciové společnosti (Joint-Stock Company, JSC nebo Open Joint-Stock Company, OJSC),
- 1 obchodní partnerství (Partnership),
- 1 družstvo (Cooperative),
- 1 privátní kapitálový fond (Private Equity Fund)
- 1 a některé další formy (joint-venture, franchising, trust management, agency, commission, delegation).

Jsou možné také různé formy zastoupení (Branch Office, Subsidiary, Representative Office, Permanent Establishment). Před registrací je potřeba zvážit řadu faktorů jako daně, ručení, náklady, struktura a další. Je vhodné využít právní poradenství v oblasti registrace podniků.

Kancelářské prostory v Jerevanu jsou široce dostupné. Pracovní síla je všeobecně poměrně dobře vzdělaná (zejména v technických oborech) a ve srovnání se západem je levná (ačkoli vzhledem k silnější měně se už tato konkurenční výhoda Arménie pomalu ztrácí). Zahraniční firmy využívají kvalifikovaných odborníků v elektrickém a počítačovém inženýrství, optice, softwarovém designu. Na administrativních pozicích v zahraničních firmách je běžná dobrá znalost angličtiny a/nebo ruštiny.

5.3 Marketing a komunikace

Běžnými způsoby propagace zboží jsou reklamy v televizi, rádiu a tištěných médiích. Rozšiřuje se používání billboardů, stojanů, plakátů a dalších venkovních reklamních ploch, stejně jako např. reklama na autobusech MHD. Marketingové kampaně na internetu (zejména Facebook, Instagram, případně Tiktok) představují možnou alternativu klasických kanálů s dosahem především na mladší ročníky. Reklama může být dojednána buď přímo s médii, nebo prostřednictvím reklamních agentur.

Reklama se řídí zákonem o reklamě, který stanovuje standardy a mj. říká, že oficiálním jazykem reklamy musí být arménština (netýká se tiskovin vycházejících v cizím jazyce). Text může být doprovázen cizojazyčným překladem za podmínky, že je vytištěn menším písmem. Pro propagaci léčiv, lékařských zařízení nebo léčebných metod je nutné povolení ministerstva zdravotnictví. Zákon zakazuje propagaci stimulujících nebo relaxačních účinků alkoholu a cigaret, zakazuje reklamu na zbraně (kromě loveckých či sportovních zbraní). Na propagaci bank, pojišťoven a jiných finančních institucí se vztahují specifická omezení.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Arménská legislativa (zákon o patentech, zákon o obchodní značce, zákon o copyrightu) formálně zaručuje ochranu duševního vlastnictví, a to prostřednictvím Agentury pro duševní vlastnictví Arménské republiky. V současné době je právní oblast duševního vlastnictví upravena zákony a právními předpisy, jakož i mezinárodními dohodami. Vztahuje se na literaturu, vědecká a umělecká díla včetně počítačových programů a databází, patenty, průmyslový design, know-how, obchodní tajemství, trademark a další.

Dodržování a vynucování zákona je však slabé a obrana komplikovaná. Proto jsou v Arménii běžná pirátská CD, programy, knihy, falešné značkové oblečení a doplňky, příslušenství a náhradní díly pro automobily a různé další výrobky.

5.5 Trh veřejných zakázek

Trh veřejných zakázek se řídí zákonem o veřejných zakázkách ze dne 14. ledna 2017, jenž vstoupil v platnost 25. dubna 2017, a souvisejícími zákony a rozhodnutími vlády. Text zákona je k dispozici pouze v arménštině (na internetu jsou ale dostupné neoficiální překlady). Regulačním orgánem je Státní agentura pro veřejné zakázky. V letech 2018–2024 prošly předpisy o veřejných zakázkách zásadní reformou. Legislativa nyní stanoví čtyři různé druhy postupů pro zadávání veřejných zakázek. Jsou to elektronická aukce, výběrové řízení (tendr), žádost o cenovou nabídku a zadávání zakázek z jednoho zdroje (single-source procurement).

Typy výběrových řízení jsou otevřená výběrová řízení, uzavřená výběrová řízení a zadávání zakázek z jednoho zdroje. Informace o mezinárodních tendrech včetně příslušných podmínek (pravidla pro přihlášení, financování, dokumentace) jsou zveřejňovány na stránkách [Tender](#), [Gnumner](#) a [Armeps](#).

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

V Arménii nadále převažuje systém hotovostních plateb. Většina obchodů, hotelů a restaurací běžně přijímá platební karty. V Arménii je zákonem omezen oběh hotovosti. Maximální výše hotovostních plateb je 300 000 AMD (přibližně 700 EUR). Transakce nad tuto částku musí být bezhotovostní. Ve zdravotnických zařízeních je bezhotovostní platba jediný povolený způsob platby. Dále jsou zakázány hotovostní platby za nemovitosti a automobily.

Obchody mezi firmami jsou primárně prováděny bankovními převody. Většina bank převádí prostředky během 2–4 dnů. Arménský dram (AMD) je volně směnitelný. Podle zákona musí být ceny všeho zboží a služeb, majetku a výše platů stanoveny v AMD. Výjimky jsou pro transakce mezi místními a zahraničními firmami a určité transakce zahrnující zboží obchodované na světových trzích.

I s ohledem na omezenou solventnost některých subjektů se mohou vyskytnout problémy s placením zakázek. Místní obchodníci někdy žádají úlevy v podmínkách splátek jako např. úvěr či barter. V takovém případě doporučujeme poskytnutí úvěru pouze na základě zkušeností s daným subjektem a i tehdy jen v omezené výši. Je rozumné požadovat složení finanční zálohy u věrohodné místní banky.

Obchodní spory řeší arménské soudy (případně jiné orgány rozhodující ekonomické spory; se souhlasem stran sporu také smírčí soudy, pokud není na základě předchozí dohody obou stran ošetřen jiný způsob řešení).

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Arménie zrušila vízovou povinnost pro státní příslušníky ze zemí EU. Od 10. ledna 2013 tak občané ČR, stejně jako ostatní občané EU a občané dalších čtyř zemí schengenského prostoru, nepotřebují pro vstup na území Arménie a pobyt do 180 dní vstupní víza. O podmínkách vstupu pro pobyt delší než 180 dní je třeba se informovat na Velvyslanectví Arménie v Praze. Pro vstup je nutný platný cestovní pas (platnost musí přesahovat 6 měsíců). V Arménii oficiálně platí přihlašovací povinnost; cizinec musí do 3 dnů po vstupu na území Arménie ohlásit na policii místo svého pobytu (hotely tak činí automaticky), avšak v praxi registrace v současné době vyžadována není.

Před cestou doporučujeme ověření aktuálně platných bezpečnostních upozornění na webu MZV ČR a dobrovolnou registraci v systému DROZD. Při příjezdu není vyžadováno zdravotní pojištění, ale pojištění před cestou do zahraničí rozhodně doporučujeme. Zdravotnické služby na území Arménie jsou poskytovány za finanční úhradu – platí se bezhotovostně v místě poskytnutí zdravotní péče, výše ceny závisí na úrovni zdravotnického zařízení. Zdravotní péče v hlavním městě Jerevanu, kde jsou zdravotnická zařízení zřízená ze zahraničních investic, je na dobré úrovni, ve venkovských oblastech je tato péče na nízké úrovni.

V Jerevanu lze platit kartou, ale běžnější a jistější je stále hotovost (obzvlášť mimo hlavní město). MHD tvoří v Jerevanu jedna páteřní linka metra, síť autobusů, trolejbusů a mikrobusů (maršrutky) a taxi. Centrum je kompaktní a dá se v něm pohybovat pěšky. Město ale není příliš bezbariérové, na mnoha místech jsou schody a různé další překážky. Arménie i Jerevan jsou celkově velmi bezpečné, ale je vhodná opatrnost (možná drobná kriminalita, výrazně horší bezpečnost na silnicích apod.).

Vstup a pobyt cizinců z Arménie do Česka do 90 dnů upravují společná pravidla v rámci schengenu. EU a Arménie mají uzavřenou dohodu o vízové facilitaci. Aktuální informace k vstupu cizinců jsou k dispozici na stránkách MZV ČR, MV ČR a ZÚ Jerevan.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Podmínky pro zaměstnávání cizinců na území Arménie (jak získat pracovní povolení a kdo ho zajišťuje, platy, minimální mzda, sociální zabezpečení) lze najít na webových stránkách Jurist.am nebo Armenian-Lawyer.com. Mezi Českem a Arménií není v oblasti sociální péče v platnosti žádná smlouva.

5.9 Veletrhy a akce

Většina veletrhů se odehrává v Yerevan Expo Center, další informace lze najít na stránce Expo.am.

Obvyklé hlavní akce:

- 1 [DigiTec Expo](#) - moderní technologie, IT a digitalizace
- 1 [Yerevan Dialogue](#) - politické diskusní fórum
- 1 Caucasus Building and Reconstruction EXPO
- 1 ArmHighTech (International Exhibition of Defense Technologies)
- 1 Education and Career EXPO
- 1 EXPO Food & Drinks Yerevan
- 1 Lady EXPO: Beauty Expo
- 1 World of Childhood: Childhood International specialized Exhibition
- 1 Wine Days Yerevan - červen, koná se v centru Jerevanu
- 1 Auto Show - Armenia: International Automobile Exhibition
- 1 Armenia EXPO: Universal trade-industrial expo-forum
- 1 Build-EXPO Yerevan
- 1 Comp-EXPO Yerevan: Computers & IT Technologies Exhibition
- 1 Finance, Credit, Insurance and Audit EXPO
- 1 Furniture Salon: Furniture International specialized Exhibition
- 1 Industrial Armenia EXPO: Industrial Fair of Armenia
- 1 Inter Food EXPO: Food, Food production & Packing Expo
- 1 Polygraphy, Publishing, Advertisement
- 1 Rest & Entertainment EXPO: International Rest & Entertainment Expo
- 1 Trans-EXPO Yerevan: Transport & Logistics Exhibition
- 1 Areni Wine Festival - říjen, koná se ve městě Areni v provincii Vayots Dzor
- 1 Arm Prod EXPO: Food, Drinks, Food Processing Technologies and Agricultural Machinery & Equipment Expo
- 1 Health Service & Pharmacy EXPO Yerevan

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

V Arménii působí velvyslanectví České republiky v Jerevanu (působnost diplomatická a konzulární pro Arménskou republiku). CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism ani České centrum v Arménii nepůsobí. Arménii však nově částečně pokrývá regionální kancelář CzechTrade v gruzínském Tbilisi.

Velvyslanectví České republiky v Jerevanu

Nalbandyan 48/1

0010 Jerevan, Arménie

Telefon: +374 10 519 373

E-mail: yerevan@mzv.gov.cz

Web: mzv.gov.cz/yerevan

Nouzový telefon: +420 222 420 222

Aktuální informace o kontaktech, adrese a spojení, pracovní době úřadu jsou k dispozici na [webu ambasády](#).

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- | Společné číslo pro všechny druhy krizových situací (hasiči, policie i záchranná služba): 112 i 911
- | Hasiči: 101
- | Policie: 102
- | Lékařská záchranná služba: 103
- | Plynářská pohotovost: 104

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Níže jsou uvedeny odkazy na webové stránky státních institucí Arménské republiky, nejrozšířenějších médií v Arménii a kontakty pro české občany cestující do Arménie.

České kontakty

- 1 [ZÚ Jerevan](#)
- 1 [Sociální síť ZÚ Jerevan](#)
- 1 [Časopis arménské diaspory v Česku](#)
- 1 [Arménská ambasáda v Praze](#)
- 1 [Podmínky cestování do Arménie](#)
- 1 [Dobrovolná registrace občanů při cestách do zahraničí DROZD](#)

Arménské státní instituce

- 1 [Vláda](#)
- 1 [Prezident](#)
- 1 [Parlament](#)
- 1 [Ministerstvo obrany](#)
- 1 [Ministerstvo hospodářství](#)
- 1 [Ministerstvo školství, mládeže, kultury a sportu](#)
- 1 [Ministerstvo vnitra](#)
- 1 [Ministerstvo životního prostředí](#)
- 1 [Ministerstvo financí](#)
- 1 [Ministerstvo zahraničních věcí](#)
- 1 [Ministerstvo zdravotnictví](#)
- 1 [Ministerstvo high-tech průmyslu](#)
- 1 [Ministerstvo spravedlnosti](#)
- 1 [Ministerstvo práce a sociálních věcí \(stránky pouze v arménštině\)](#)
- 1 [Ministerstvo územní správy a infrastruktury](#)
- 1 [Centrální banka](#)
- 1 [Státní výbor pro příjmy](#)
- 1 [Národní statistický úřad](#)
- 1 [Enterprise Armenia](#)

Další kontakty

- 1 [Arménská průmyslová a obchodní komora](#)
- 1 [Americká obchodní komora v Arménii](#)
- 1 [Zlaté stránky](#)

Média

- 1 RFE/RL Armenian Service ([Radio Azatutyun](#))
- 1 [News.am](#)
- 1 [ArmInfo.info](#)
- 1 [Arka.am](#)
- 1 [Civilnet.am](#)
- 1 [En.168.am](#)
- 1 [Hetq.am](#)
- 1 [Panorama.am](#)
- 1 [Public Radio of Armenia](#)